

© Teatre Escalante

La posibilidad de la ternura

dramatúrgia i direcció

Marco Layera i Carolina de la Maza

Teatro La Re-Sentida

23 - 25/11/23

Montjuïc. Sala Fabià Puigserver

Teatre lliure

TEMPORADA 22/23

Sobre l'espectacle → 3

Sinopsi → 4

En paraules de la companyia → 5

**Entrevista a Marco Layera
i Carolina de la Maza → 6**

La premsa n'ha dit... → 7

El meu home model → 8

Biografia → 10

Fitxa artística i informació pràctica → 11

Sala de premsa → 12

Després de l'impacte de Paisajes para no colorear, el director xilè Marco Layera i Carolina de la Maza aborden ara l'adolescència masculina amb la companyia Teatro La Re-Sentida. Una proposta sobre el patriarcat i les noves masculinitats.

L'espectacle es va estrenar el 14 de setembre del 2023 a la Ruhrtriennale de Bochum (Alemanya).

©Teatre Escalante

Sinopsi

A *La posibilidad de la ternura*, un grup de 7 joves xilens entre els 13 i 17 anys decideixen resistir-se al mandat cultural que els imposa ser agressius i autoritaris a través de la pràctica de la tendresa, entenent-la com l'energia necessària per transformar la seva duresa viril en afecte. S'embarquen en la construcció de la seva pròpia masculinitat enfrontant-se a la por de ser insultats, humiliats i marginats, obrint-se per primera vegada a la possibilitat de contenir-se els uns als altres i manifestar-se afecte lliurement plantejant-se una infinitat de preguntes: com ens modifiquem si no tenim cap model masculí de referència per adoptar? Què ens frena a mostrar afecte, a demanar afecte? De què tenim por? Quant d'afecte falta en la vida dels homes en la nostra cultura? Com ens resistim a mandat cultural que ens imposa l'agressivitat? Com defensem la tendresa? Com en fem una pràctica política?

MÉS INFO

www.teatrelliure.com/ca/la-posibilidad-de-la-ternura

En paraules de la companyia

Després de l'èxit de *Paisajes para no colorear* (2018), tornen a pujar a escena un grup de set adolescents xilens que exposen les seves visions genuïnes sobre què significa convertir-se en homes. Ells decidiran resistir al mandat cultural que els imposa ser agressius i forts.

Els joves es pregunten:

Què ens frena de mostrar i demanar afecte?

Què passa si no volem complir les exigències que se'ns imposen?

Què ens prohibeix demostrar la nostra fragilitat?

Sobre aquestes reflexions s'alça *La posibilidad de la ternura*, un muntatge que materialitza un relat escènic que comparteix les experiències i els testimonis d'adolescents d'entre 13 i 17 anys, i que se centra en la seva diversitat, les seves contradiccions i les seves pràctiques.

En escena, set joves aniran obrint els seus sentiments col·lectivament per contenir-se els uns als altres, mentre s'embarquen en la construcció de la seva pròpia masculinitat enfrontant-se a la por de ser marginats i obrint-se a la possibilitat de manifestar-se afecte lliurement.

“Son ustedes los que nos han enseñado la mayoría de las cosas que sabemos hacer. A lo mejor nuestras manos serían incapaces de hacer daño si ustedes no nos hubiesen impuesto que estén destinadas solo a demostrar poder”, diuen a escena.

Enmig d'un context on la dominació de l'home no para d'imposar-se mitjançant guerres i violències sistemàtiques, la pràctica de la tendresa pren un poder revolucionari que permet habitar altres formes de comprendre la vida, allunyades de la barbàrie i de la brutalitat.

Estrenada el 14 de setembre a la Ruhrtriennale de Bochum (Alemanya) i amb una gira per ciutats com Madrid, València, Sevilla i Barcelona, l'obra és resultat de tallers i audicions amb adolescents i després, d'un procés de creació col·lectiva en el qual, a través d'impulsos d'escriptura, improvisació i testimonis, van conduir-los a reflexionar sobre les violències simbòliques que imposa l'*adultocentrisme*.

Marco Layera i Carolina de la Maza
Teatro La Re-Sentida

ENTREVISTA**Parlant amb Marco Layera
i Carolina de la Maza
(Teatro La Re-Sentida)****Com es vincula aquest espectacle amb
Paisajes para no colorear?**

Totes dues s'emmarquen en la intenció de reflexionar al voltant de les violències que l'adult centrisme imposa i les estratègies de control sobre els cossos. També respon a l'anhel que teníem com a creadorxs de concretar un treball escènic on la pràctica artística estigués vinculada orgànicament a la pràctica social i la idea de democratitzar l'escenari generant pactes creatius amb comunitats i persones que no tinguessin formació professional.

Què us va portar a destacar la tendresa?

El grup amb què treballem i la manera com es relacionen. Durant el procés creatiu vam anar constatant que tots els joves que participaven en les trobades i tallers que realitzàvem no responien als cànons de la masculinitat hegemònica, en general eren joves molt sensibles i afectuosos. Als assajos amb l'elenc podíem veure com no dubtaven a acariciar-se i contenir-se, a recolzar-se a l'espatlla d'un company si algú estava cansat. Accions que poden semblar molt simples, però que són fortament reprimides en altres espais i que poden ser molt transformadores.

**L'espectacle es va gestar i estrenar a la
Ruhrtriennale de Bochum. Heu percebut
diferències destacables en els models de
masculinitat entre Xile i Europa?**

Creiem que el model de masculinitat hegemònica és força similar en la cultura occidental, per la qual cosa no veiem grans diferències, però també podem estar equivocades, ja que no tenim un coneixement profund de la realitat Europea i la seva diversitat.

**Quin seria el paper de la masculinitat en un
futur imaginari a mitjà i llarg termini?**

En un futur, el concepte de masculinitat no hauria d'estar associat a la sèrie de normativitats de l'ordre del control de la identitat que indiquen com han de ser i comportar-se els "homes".

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

La premsa n'ha dit...

“A *La posibilidad de la ternura*, un grup de 7 joves xilens d'entre 13 i 17 anys decideixen resistir-se al mandat cultural que els imposa ser agressius i autoritaris a través de la pràctica de la tendresa, entenent-la com l'energia necessària per transformar la seva duresa viril en afecte. S'embarquen en la construcció de la pròpia masculinitat enfrontant-se a la por de ser insultats, humiliats i marginats, obrint-se per primera vegada a la possibilitat de contenir-se els uns als altres i manifestar-se afecte lliurement, i plantejant-se una infinitat de preguntes.”

Diari de Mallorca, 09/10/23

“Un exemple viu del teatre com a arma política. (...) No és menor el sotrac que, de l'inici al final del muntatge, traspasa l'ànima de l'espectador. (...) Un nou i exquisit espectacle de *La Re-Sentida* que remarca la seva tendència al risc, a la no conformitat, a l'art en tota la seva essència i dolor. Imprescindible.”

José-Miguel Vila a Diario Crítico, 16/10/23

“*La posibilidad de la ternura* denuncia la impossibilitat de la tendresa en la nostra societat, que des de la naixença ens transmet una determinada imatge de la masculinitat. En aquesta obra, els joves llegits pels homes no només són actors, sinó també autors: presenten a l'escenari les seves pròpies històries i emocions relacionades amb el tema. (...) Tots set fan una interpretació molt impressionant durant els 80 minuts. L'escena s'enregistra quan munten el gran esquelet d'un mamut a partir de cada part individual i posen davant seu: “Ningú ha d'estar en perill d'extinció per ser cuidat”. I finalment, hi ha una mena de *laudatio* de la suavitat i la sensibilitat, a favor de més tendresa en aquesta societat. Felicitats per aquesta commovedora posada en escena!

Martina Jacobi a Junge Bühne, 15/09/23

“Certament hi ha un rerefons xilè més patriarcal/masclé que el nostre europeu. Així i tot, l'obra afecta tot el nostre món occidental! És la visió de set joves xilens que actuen molt bé per la seva edat, intentant sortir del món de la masculinitat que se'ls imposa amb aquesta vetllada sempre autèntica. Un cop rere l'altre retraten –especialment a la primera part de la funció– el fet que des del néixer són educats per ser mascles, no mostrar sentiments, no plorar, imposar-se, guanyar, no ser nens gaire temps, amb armes, armes de plàstic cada cop més pesades, i que aquest és el món masculí. La peça porta a l'escenari aquesta masculinitat tan arrelada en la nostra societat d'una manera que fa pensar en Milo Rau. Molt directament, en un clar discurs al públic, unilateral, narratiu, documental, menys artístic, gairebé provocador –aquest són els mètodes coneguts de Rau. La vetllada de Layera està feta en aquest sentit, així com Milo Rau, però no és només la forma d'enfocar el que ens hi fa pensar. Una vetllada d'èxit que al final es va celebrar amb ovacions dempeus a la sala Therese-Giese.”

Maxkuhlmann a gooz, 29/09/23

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

El meu home model

Com gairebé cap altra construcció social, la masculinitat s'ha convertit en un camp de batalla entre la preservació de les idees conservadores, l'hegemonia i els reptes emancipatoris crítics que han portat a pensar-hi al límit de la impossibilitat. Però què significa la masculinitat avui dia, i quins són els models a seguir –per ser emulats o atacats– amb els quals estant creixent els joves? Per al seu projecte, Marco Layera i *La posibilidad de ternura* de Teatro La Re-Sentida van organitzar tallers amb diversos joves d'orígens socials diferents en un procés de sis mesos en Santiago de Xile. Va ser sorprenent la rapidesa amb què els participants va estar d'acord en una perspectiva negativa –tòxica, masculina, patriarcal– i, en canvi, la dificultat que era esbossar-ne una de positiva. Vet aquí algunes de les seves respostes a la pregunta següent:

Quin home de la teva vida descriuries com a model positiu per a la teva imatge de masculinitat?

Matías: José Araya, el meu professor de teatre. Em va ensenyar molt sobre el que em va fer ser qui soc avui. És una persona molt espiritual que està realment en contacte amb la natura, amb l'espiritualitat. És algú que no vol lluitar, per tant l'admiro molt. És algú que es connecta amb les ànimes dels altres. Ell sempre té en ment els altres i sap que no només hi ha humans al mundo, que hi ha molts sers vius que han donat la vida per nosaltres per ser aquí. Per això hem d'estar agraïts amb la natura.

Marcar: El meu model a seguir és Paolo, el company de la meva mare. Últimament m'ha ensenyat moltes coses. És increïble que algú que no et coneix aconsegueixi ensenyar-te tant i portar tanta pau a la teva vida. Sempre intenta fer les coses en calma, tenint en compte el bé comú de tots. Tot i que sento que pateix perquè de vegades sembla molt reservat. Crec que el sacrifici l'afecta. Vull ser algú amb pau interior com ell.

Dimitri: L'home que em va inspirar és Federico Moura i vet aquí alguns motius. És sensible, tranquil, té eines emocionals. Toca i canta en dues bandes, realment respecta la gent, era obertament gai als 80 i té una cançó que es diu *Sin disfraz*. Escriu poesia. El seu pensament és socialista, i tristament va morir de SIDA fa 24 anys.

Aukan: Vaig triar al meu germà Alexis. El meu germà s'assembla a mi de moltes maneres. Té molts dels defectes que tinc, però ha aconseguit superar-los. Per a mi, és una persona honesta que no té cap problema a dir-ho com és. No és franc, és coherent: diu el que fa i fa el que diu. És el que vull ser en el futur. Ho he admirat des que era petit. Quan era petit era la meva súperheroi.

David: La persona que vaig triar és el meu oncle Rodrigo/Facundo. Ho admiro perquè va créixer en una família de baixos ingressos i, amb gran esforç, va ser admès en la universitat amb una beca, va estudiar enginyeria informàtica, viatja pel món i viu a Austràlia. Ho admiro per tot el que va aconseguir i per tenir una bella relació amb la seva parella. I el que més m'inspira d'ell és que fa molt, però sempre té temps per a estar amb els seus amics. També llegeix i fa exercici. Amb tot el temps que passa treballant, fins i tot té temps per a l'auto desenvolupament. És un ésser humà estel·lar, realment especial, sap com comunicar-se. És algú que m'agradaria ser, ser així.

Daniel: Vaig triar a Maurici, el bessó del meu pare. Sento que el meu oncle és un exemple de perseverança i coratge perquè és membre de la comunitat LGBTQ+; va viure molt de temps en silenci i va sofrir molt. Però se les va arreglar per a seguir endavant, per a dir qui era, com se sentia. Els va dir als seus pares que era molt poderós en aquest moment. Realment ho admiro

per això. També admiro molt el seu coneixement. Es dedica a la dansa moderna, al paisatgisme. Sempre estic agraïda per l'atenció que em va donar quan era petita i el temps que em va donar sense haver de fer-lo. Em portava a comprar roba o a esdeveniments culturals solo per a passar temps amb mi, alguna cosa que el meu pare mai va fer. Treballa molt amb si mateix. Medita i contempla molt. El seu creixement personal és una cosa que m'agradaria tenir.

Camilo: Només podria nomenar dones. Perquè sento que les dones són molt més lliures que els homes en la seva expressió personal, la seva manera de pensar i com interactuen amb els nens.

Efraïn: El seu nom és Moisès. No ho he vist en molt de temps, però sé que ha millorat molt com a persona. Admiro en secret la seva capacitat per a fer tant sense estressar-se i com mai abandona les seves arrels. Mestressa a la seva família i això és el que més admiro d'ell. Treballa com a metge i sempre es preocupa per la nostra salut. No fa molt va portar a la meua àvia de viatge al sud. Ella mai ha estat allí i aquest viatge va restaurar la vitalitat i la felicitat de la meua àvia. M'agradaria veure-ho de nou, desitjar-li el millor pels canvis que ha fet, i agrair-li per tot.

Thormo: La persona que vaig triar no està tan prop de mi, però ho vaig triar perquè honestament sento que em va ajudar a acceptar la meua sexualitat. Em va ajudar a adonar-me que no estava sol. Solia estar realment només, fins que vaig començar a estar envoltat de gent. És la primera persona que realment vaig sentir que em va escoltar, i malgrat això no ens emportem molt bé ara. Sempre estaré agraït amb ell perquè va ser la primera persona que realment em va agradar. I sento que em va ajudar a créixer molt com a persona i a ser qui soc avui.

Aljoscha: El meu model masculí és el meu amic Rodrigo. No diria que vull ser com ell perquè és tot el contrari, però ho admiro molt perquè està realment en el present, molt obert, molt càlid, molt tranquil. És bastant sensible, igualitari, emocionalment estable. Sempre té temps, mai té un pla i no organitza res.

Leftraro: Solia ser el meu propi model perquè sempre em va agradar jugar, conèixer i descobrir coses, aprendre coses. Això em va ajudar a ser jo mateix. Però un dia el meu germanet va arribar a casa i vaig saber quan el vaig veure que anava a ajudar-me molt, per sempre. En créixer junts, vaig aprendre molt d'ell a pesar que era tan petit. És intel·ligent, diria que molt més que jo. Em dona un bon exemple i el vull molt. Veig que té molta bellesa dins. Tracte de treure el millor del meu germà.

Kath: Una persona va trencar tots els patrons de masculinitat quan era petit. Viví en el camp en un entorn molt familiar, però masculista. I a través d'ell vaig entendre que no hi ha sol treball de dones i d'homes. Solia aixecar-se d'hora, anar a la botiga, comprar per a desdejunar, esmorzar. Es posava el davantal i cuinava per als déus. Era molt sensible i molt afectuós. Era l'home de la casa, el meu avi.

Nino: El meu model és el meu germà Alejandro. Ell és qui em va ensenyar sobre cultura i art. Ara és enginyer, pare de dues filles, una de les quals no és seva però es responsabilitza per ella. Té iniciativa, sempre ha estat amb la seva família, és un suport. Satisfieia necessitats que el meu pare mai va tenir: ser allí, fer-me preguntes, mostrar interès pel que m'agradava. Sempre ho he sentit a prop i li he agraït. Mai ha deixat d'expressar el seu amor i afecte. Sempre és aquí quan ho necessito. És una persona alegre. Sempre està buscant una bona comunicació. I sempre està reunint la família. Em va ensenyar a no embussar-me mai en una rutina i a estar sempre obert a noves experiències.

© Carida Guerna

BIOGRAFIA

Teatro La Re-Sentida companyia

Teatro La Re-sentida neix l'any 2008 gràcies a joves artistes de l'escena xilena que busquen la consolidació d'una poètica capaç d'encarnar els polsos, les visions i les idees de la seva generació. El seu objectiu és crear desmarcant-se de les formes i els discursos artístics hegemònics. La companyia es caracteritza pel seu caràcter descarat, el seu afany de dessacralització de tabús i de fer reflexionar des de la provocació. Les seves creacions tenen una gran càrrega política i un to de crítica, reflexió i construcció. Els seus espectacles han passat per quinze ciutats de Xile i més de vint-i-cinc països, i han participat en més de vuitanta escenaris internacionals, entre els quals hi ha els més prestigiosos del món.

MÉS INFO

www.instagram.com/teatrolaresentida

Fitxa artística

DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ

Marco Layera i Carolina de la Maza

INTÈRPRETS

José Miguel Araya Moreno
Dimitri Bueno Ferrer
Camilo Bugeño Espejo
Efraín Chaparro Pérez
Marcos Cruz Andulce
Matías Mendez González
Leftrarü Valdivia Castro

DRAMATURGISTA

Aljoscha Begrich

ESPAI ESCÈNIC

La Re-Sentida

VESTUARI

Daniel Bagnara

IL·LUMINACIÓ

Karl Sateler

SO

Andrés Quezada

COL·LABORACIÓ TEÒRICA

Ernesto Orellana

PSICÒLEG

Rodrigo Mardones

AJUDANTA DE DIRECCIÓ

Katherine Maureira i Humberto Espinoza

CAP TÈCNIC

Karl Sateler

PRODUCCIÓ GENERAL

Victoria Iglesias Álvarez de Araya

PRODUCCIÓ DELEGADA I DISTRIBUCIÓ

Carlota Guivernau

PRODUCCIÓ

Centro Gabriela
Mistral, GAM i Ruhrtriennale

COPRODUCCIÓ

Münchner Kammerspiele

Informació pràctica

HORARI

A les 19.00 h

DURADA

1 h 20'

LLOC

Sala Fabià Puigserver

IDIOMA

En castellà

PREU

11 € – 32 €

ACCESSIBILITAT

Assistència auditiva a través del mòbil

EDAT RECOMANADA

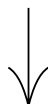
A partir de 13 anys

ESPECTACLE RECOMANAT

pel Programa educatiu

Sala de premsa

Per descarregar-se tots els materials informatius (dossiers, notes de premsa, vídeos, fotos) o tenir accés a material de referència (llistes de reproducció, etc.)

www.teatrelliure.com/ca/sala-de-premsa-la-posibilidad-de-la-ternura

CONTACTE PREMSA

Mar Solà

M. 675 449 886

premsa@teatrelliure.com

entitat concertada amb

membre de

mitos21

apropa cultura

amb la col·laboració de

B Sabadell Fundació

mitjans patrocinadors

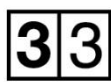
LA VANGUARDIA

TimeOut
BARCELONA

mitjans col·laboradors

CATALUNYA RÀDIO

amb el suport de

entitats col·laboradores

LLL institut ramon llull

convenis de col·laboració amb

FUNDACIÓ////CARULLA